

NJ120

John von Neumann
1903-1957

neumann120.hu #neumann120

NJSZT Hírlevél - 466. sz. - 2023. 03. 16.

FÓKUSZBAN

A Neumann-milió. Találkozunk az Alma Materben

Január óta pörög a Neumann 120 eseménysorozat, de most egy különleges programhoz érkeztünk – és nagyon örülnék, ha minél többen eljönnének, hogy a Neumann Társaság tagsága névadónk egykori iskolájában is tisztelegessen a neumanni életmű előtt.

2023. március 27-én 14:30-as kezdettel a budapesti Fasori Evangélikus Gimnázium Dísztermében (1071 Budapest, Városligeti fasor 17-21.) ünnepélyes kiállításmegnyitón mutatjuk be a nyilvánosság számára **Neumann János emlékkiállításunkat – ami igazából két kiállítás egyben!**

A Neumann-milió emlékkiállítás látogatói **Selmeczi György** belsőépítész-műgyűjtő ritkán látható – a Neumann család személyes tárgyaiból, bútoraiból, festményeiből álló – gyűjteményét tekinthetik meg a **Róth Miksa** műhelyében készült csodálatos ólomüveg ablakokkal díszített aulában. A tárlókban az iparművészeti értékű relikviák a Neumann Társaság szegedi, unikális informatikatörténeti kiállításán szereplő dokumentumok nemesmásolataival együtt mutatkoznak be.

Ez a különleges **entériőr** bepillantást enged a géniusz ifjúkorába, rekonstruálva a művészetpártoló nagypolgári környezetet, melyben Neumann szocializálódott, és amely a Monarchiában, a századfordulón korántsem volt példa nélküli. Ezúttal első alkalommal kerülhet egymás mellé a közös alkotó, **Kunwald Cézár** festőművész **Rázt tanár**

úr portréja és Neumann nagyszüleinek arcképe. Az enteriőr-kiállításmegnyitó mellett az emlékévként **vándorkiállítás**a is debütál: a résztvevők elsőként tekinthetik meg a Neumann János életét és életművét bemutató tablósorozatot, mielőtt az országjáró útjára indul.

A Fasorban együtt látható enteriőr- és tablókiállítás segít megérteni, hogyan járulhatott hozzá a rekonstruált szellemi és tárgyi környezet, beleértve **a kor legkiválóbb iskoláját**, Neumann zsenialitásának kiteljesedéséhez.

Program (a programváltozás jogát fenntartva):

A Fasori Gimnázium megemlékezése

- **Hajdó Ákos iskolaigazgató** ünnepi köszöntője
- Az iskola színjátszóköreinek felolvasószínházi produkciója **Dénes Gábor** *Elképzelt beszélgetés Neumann Jánossal* c. művéből, **Mocskónyi Zsuzsanna**, a Fasori Gimnázium drámatanárának közreműködésével

Megemlékezés a Neumann életműről

- **Kroó Norbert akadémikus** megnyitja a Neumann életművet bemutató tablókiállítást
- **Dr. habil. Fülöp Tamás**, a Neumann János Egyetem rektorának, **Dr. Kertész Gábor**, az Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Kar kutatási dékánhelyettesének és **Wéber Tamás**, a SERCO Informatika Zrt. vezérigazgatójának támogatói köszöntője

Neumann kora

- **Dr. Beck György**, a Neumann Társaság elnöke megnyitja a milió kiállítást
- **Balla Ádám Levente**, a BMSZC Neumann János Informatikai Technikum tanulója elszavalja Neumann Jánosról írt versét
- **Selmeczi György** belsőépítész-tervező bemutatója a milió kiállítás háttéréről
- **Dénes Gábor** 1983-as Neumann-filmje 20 perces változatának vetítése a Pedagógiai Múzeum (OPKM) engedélyével. Ezt követően a rendező eleveníti fel a Neumann-filmek keletkezését.

Gyertek el, ünnepeljünk együtt! A rendezvény természetesen ingyenes, de regisztrációhoz kötött: <https://njszt.hu/hu/webform/neumann-milio-regisztracio>

Szalay Imre

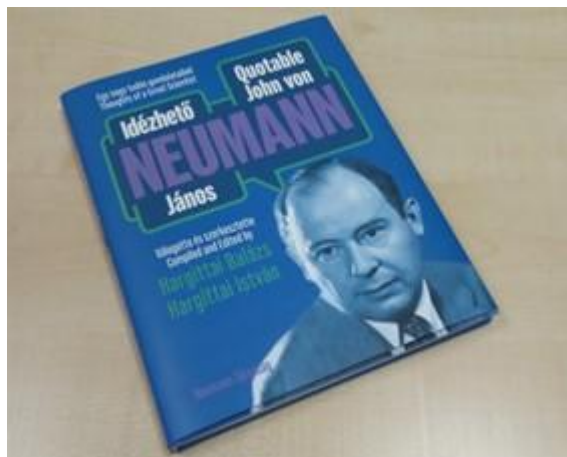

Megjelent a könyv, aminek már 60 éve meg kellett volna

Neumann János a globális kihívások és az éghajlat változásával kapcsolatban évtizedekkel ezelőtt leírt gondolatai 2023-ban aktuálisabbak, mint valaha. A tudós életútját új megközelítésből feldolgozó életrajzi kötetet jelentettünk meg a Neumann 120 emlékévként tiszteletére.

A társaságunk által kiadott, hiánypótló kötet fókuszában egy olyan magyar tudós áll, akit a mai, modern informatika megalapozójának tartunk. Neumann János maradandót alkotott a matematika, a fizika és a gazdaságtudomány területén egyaránt. Tudományos és matematikai teljesítményének jelentősége és hatása az idők során nem halványul,

hanem éppen erősödik, és következményei jelen vannak életünk nagyon sok vonatkozásában...

Kedvcsináló a könyvhöz a HVG-ben:

https://hvg.hu/tudomany/20230315_idezhető_neumann_janos_konyv_njtsz

Rendeljétek meg a limitált példányszámú albumot!

[Idézhető Neumann János – új kötet a 20. század óriásáról](#)

HÍREK

Az ember a jövőből

Szakmai partnerünk, az **Open Books** megjelentette Neumann János hatalmas, élénk sajtókritikát kiváltó, népszerű biográfiáját, **Ananyo Bhattacharya** Az ember a jövőből című művét. A kötetet **Kepes János** ültette át magyarra, a lektorok pedig a Neumann Társaság által javasolt szakértők voltak: **Dömölki Bálint** és **Simonovits András**.

[120 éve született az egyik legnagyobb magyar zseni! Itt a Neumann János könyv! - Open Books](#)

A kötet brit szerzőjét magyarországi látogatása során elvittük a Fasori Evangélikus Gimnáziumba is – a képen felül **Hajdó Ákos** iskolaigazgató és **Szalay Imre** ügyvezetőnk között áll. Megtekintette a gimnázium archívumát, ahol örömmel fotózta le például Neumann érettségi bizonyítványát – tudtunk neki újdonságot mutatni! Majd a diákoknak tartott előadást.

Ebben elmondta, hogy a kötet egy intellektuális életrajz, egy időutazás a 20. század kalandos és rejtélyekkel teli történetében – és egyben egy olyan figyelemfelhívás a matematika szépségeire, mint a Vezércsel című filmsorozat volt a sakk világról.

Ajánlunk egy tartalmas angol összefoglalót is a kötetről:

[\(89\) The Man from the Future | The Visionary Life of John von Neumann | Ananyo Bhattacharya - YouTube](#)

Képekkel és programtermékekkel tisztelgünk Szekszárdon

A jövő héten #neumann120 ünnepi körülmények között kerül sor a hagyományos szekszárdi **Neumann Verseny** döntőre – és erre időzítve nyitjuk meg a **Magyar Elektrográfiai Társasággal** közös jubileumi képzőművészeti kiállításunkat! Ez csak az első állomás – melyen több mint 30 profi képzőművész alkotása tekinthető meg!

Várunk Benneteket a megnyitón!

Köszöntőt mond: **Hajós Éva** (Szekszárdi I. Béla Gimnázium, igazgató), **Szalay Imre** (Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, igazgató), **Kovács Antal** (MVM Paksi Atomerőmű, kommunikációs igazgató)

A megnyitón kerül sor a Neumann János Nemzetközi Programtermék Verseny Neumann 120 különdíjainak átadására.

A kiállítást megnyitja: **Ruzsa Dénes** képzőművész

[Hommage à Neumann | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

[A döntő programja: \(njszt.hu\)](#)

Távközlés és mesterséges intelligencia Neumann nyomában

Az **Óbudai Egyetem** és a kecskeméti **Neumann Egyetem** is elkötelezte magát a Neumann-emléképolás mellett, de örömmel vesszük azt is, ha más egyetemek is a programsorozat szellemiségéhez igazodó eseményekkel jelentkeznek. Jó példa a **BME Távközlési és Médiainformatikai Tanszék** workshopja **március 28-án**, melyet korábbi alelnökünk, **Charaf Hassan** dékán nyit meg – és jelenlegi alelnökünk, **Gulyás László** lesz a levezető elnöke. Az előadások elsősorban a mesterséges intelligencia helyéről, szerepéről, a fejlesztés állomásairól, az Ipar 5.0-ról, neurális modellekről, mélytanulásról szólnak – nemcsak hazai, de nemzetközi, különösen EU-s kontextusban.

[Távközlés és Mesterséges Intelligencia](#)

SZAKOSZTÁLY

A hazai egészségügyi informatika története

2023. március 24. péntek 14 órától a **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fóruma (iTF)** és az **Óbudai Egyetem (ÓE)** az **iTF Nagy Számítástechnikai Műhelyek** sorozatának következő rendezvényére várja az érdeklődőket. [A hazai egészségügyi informatika története | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Az esemény kapcsán jó szívvel hívjuk fel a figyelmet a témához kapcsolódó, új **virtuális tárlatunkra** (idővonal):

[Orvos-informatikus timeline - iTF, NJSZT Informatikatörténeti Fórum](#)

Havass Miklós - Simon Pál - Talyigás Judit műveként új tanulmányunk is elérhető bárki számára:

[Arcképek a magyar egészségügyi informatika történetéből](#)

Van-e helye a nőknek a digitális szektorban?

Van-e helye a nőknek a digitális szektorban?

A Women in Technology Egyesület (WiTH) szerint igenis van!

Online kerekasztal-beszélgetés

László Hilda
a Women in Technology Egyesület alelnöke

Chen Mingzhen
CEM Platform
Maintenance Engineer,
Huawei Technologies
Hungary Kft.

Tóth Mária
szoftverfejlesztési
igazgató
DXC Technology

Erdősné Dr. Németh Ágnes
alelnök, NJSZT, matematika -
fizika-számítástechnika
szakos középiskolai tanár

Moderátor:
Főző Attila László
Digitális Témahét

2023. március 20. 19 óra

Március 20-án!

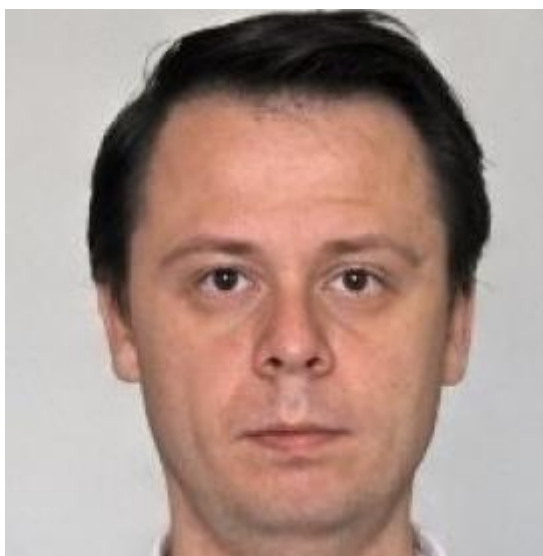
A **Women in Technology Egyesület (WiTH)** szerint igenis van! És a Neumann Társaság szerint is, ezért örömmel adunk hírt a WiTH rendezvényéről, melynek egyik megszólalója alelnökünk, **Erdősné Dr. Németh Ágnes!**

Kerekasztal-beszélgetésünkben bemutatkozik néhány olyan sikeres nő, aki a technológiai szektorban találta meg hivatását és mesélnek arról, hogy milyen szerepe volt iskoláiknak, tanáraiknak pályaválasztásukban. A beszélgetésben érintjük azt is, hogy mit tehetünk a lányokkal, nőkkel kapcsolatos munkahelyi, társadalmi sztereotípiák ellen és hogy milyen ma nőként dolgozni és sikeresnek lenni egy ilyen férfias területen.

Várunk minden érdeklődő pedagógust és diákot, és nem csak a hölgyeket!

[Van-e helye a nőknek a digitális szektorban? | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](https://www.njszt.hu/van-e-helye-a-noeknek-a-digitalis-szektorban/)

Az OCR jövője

MI szakosztályunk március 31-i hibrid eseményén Ivan Zagaynov, az ABBY csoport számítógépes látás csoportjának vezetője és a Moszkvai Egyetem adjunktusa tart angol nyelvű előadást *The future of OCR: from supervised character classification to unsupervised end-to-end training* címmel.

[Az OCR jövője | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](https://www.njszt.hu/az-ocr-jovoje/)

MIRK Budapest – és már Nyíregyházára készülünk!

Megtartottuk a Magyar Ifjúsági Robotkupa budapesti versenyét – és már a március végi nyíregyházi ligákra készülünk!

*Menekítő robotok derítik fel a labirintusokat. Ennek a játéknak tétje van. A [Baptista Szeretetszolgálat](#) és más nemes szervezetek is segítették a török és szír földrengés túlélőit - a jövőben egyre nagyobb szerepe lehet a mentésben a robotoknak - emelte ki **Simon Béláné** tanárnő, a MIRK alapítója a megnyitón.*

Képes Gábor kollégánk az ünnepélyes megnyitó részeként Neumann János életéről, pályájáról tartott előadást a versenyzőknek, kedvet csinálva a Neumann 120 év eseményeihez, melyekhez még javában lehet csatlakozni.

A fő cél azonban Neumann inspiráló egyéniségének és sokszínű pályájának bemutatása volt - egy örök példaképet bemutatva a mai utódoknak, akik már beleszülettek a digitális korba (sőt! a legkisebb jelenlévők már robotikai bennszülöttek, azaz az Alfa korosztályhoz tartoznak!)

Gratulálunk minden versenyzőnek – és különösen Abán Csaba tanár úr tanítványainak, akik mehetnek tovább az európai- és világversenyekre!

<https://njszt.hu/hu/news/2023-03-09/magyar-ifjusagi-robot-kupa-budapesti-ligak-eredmenyek>

Merklik László Problémamegoldó Verseny

Szakmai partnerünk, a **BMSzC Neumann János Informatikai Technikum** és az **Emarsys-Technologies Kft.** közös versenyt hirdet, melyre szeretettel várjuk a versengő kedvű középiskolásokat. A feladat különböző stílusú logikai és informatikai feladványok megoldása, melyhez mintafeladatokat is közlünk. Iskolánként több 3 (+1 tartalék csapattag) fős csapatot lehet nevezni a selejtezőre, a selejtező után a legtöbb pontszámot elért csapatok juthatnak a döntőbe. Maximum 12 csapat, egy iskolából legfeljebb 2 csapat jut a döntőbe. **A nevezési határidő: március 20.!**

[4. Merklik László Problémamegoldó Verseny | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

A lángoló fától a piramisokig: a Kódkupán jártunk

A 2022-23-as tanévben másodszer rendeztük meg 7-12. osztályos diákoknak a [Kódkupát](#), ami az [IIOT](#) (International Informatics Olympiad in Teams - Nemzetközi Informatikai Csapat Diákolimpia) magyarországi válogatóversenye. A versenyben az algoritmikus gondolkodás mellett a kollaboráció is nagy szerepet kap, hiszen a programozási feladatokat 2-4 fős csapatokban, együttműködve kell megoldani. A három online forduló után a március 12-i döntőnek a **Budapesti Fazekas Mihály Gimnázium** adott otthont. A több, mint 70 induló csapat közül a selejtezőkön legjobbnak bizonyult 10 csapat vehetett részt a döntőn.

A feladatok témája nagyon változatos volt. A megoldási módszerek között szerepeltek mohó algoritmusok, dinamikus programozás, mélységi gráfbejárás, rendezés, két mutató technika, geometriai és számelméleti algoritmusok is.

Részletek **Nikházy László** beszámolójában!

[Kódkupa 2022-23 beszámoló | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Képes Gábor miniinterjúja a győztes csapattal, a **Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium** tanulóival:

[A lángoló fától a piramisokig | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Alumni csoport alakult

A csoport abból a célból jött létre, hogy összefogja a korábbi informatikai diákolimpiák (**IOI, CEOI, EGOI, EJOI**) versenyzőit egy alumniba. A csoportba meghívtuk az „öregdiákok” mellett az egykori csapatvezetőket és felkészítőket is.

Egyik célunk az, hogy a régi diákolimpikonokban is tudatosodjon, hogy a felkészítés és a szervezés a Neumann Társaság égisze alatt történt a kezdetektől – és csatlakozzanak a tudományos egyesülethez, esetleg erejük szerint segítsék a mai diákok felkészítését, pályaeorientációját.

Képünkön **Dr. Horváth Gyula** és **Képes Gábor** az első hibrid találkozón.

[Diákolimpiai alumni csoportot alakítottunk | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Szigetváros fejlesztése zöld energiával – a Minecraft világában

Okosan használnád ki a nyári szünetet? Jelentkezz nyári táborunkba!

10-14 év közötti diákok jelentkezését várjuk, akik játékos módon ismerkedhetnek meg a megújuló energiaforrásokkal, a zöld alternatívák rendszerszintű működésével, az okos városfejlesztés módszertanával, eszközeivel az Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Karán. A Minecraft segítségével egy innovatív és közkedvelt virtuális térben van lehetőség elmélyíteni a fizikai, matematikai, villamosipari és energetikai tananyagelemeket.

A nyári táborban a Neumann János Számítógéptudományi Társaság és az Óbudai Egyetem együttműködésének részeként jubileumi Neumann 120 előadáson mutatjuk be élvezetes, közérthető módon Neumann János pályáját - és a 20. század kiemelkedő matematikusának élete egy kiállítási tablósoron is megtekinthető.

A tábor időpontja: 2023. június 19-23.

Jelentkezési határidő: 2023. március 31.

[Szigetváros fejlesztése zöld energiával – a Minecraft világában | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Miniszteri oklevél a diákolimpiai felkészítésért

Ismét miniszteri oklevelet vehettünk át a tehetséggondozásban betöltött szerepünkért – most a 2022. évi Közép-Európai Informatikai Diákolimpián eredményesen szereplő tanulók felkészítését támogató tevékenységünket díjazta **Pintér Sándor** miniszter úr. Köszönjük!

Megnyílt a Programozott grafikák

Csízzy László a kollégánk, hiszen villamosmérnökként végzett, távközlési hálózatok tervezésével foglalkozott, de szabadidejében a művészet érdekelte. Már gimnáziumi éveitől kapcsolatba került a művészi szcénával, a Pécsi Vizuális Műhellyel. Az idők során a szigorú, algoritmussal vezérelt számítógépes ábrákat a tervezett véletlennel befolyásolta, s a kísérletekből egyre inkább önálló alkotások lettek, ő pedig elismert művésszé érett...

Az ő műveit – benne az idei évre készült Neumann-portróját - mutatjuk be **Szegeden, a Szent-Györgyi Albert Agorában** – a megnyitóról képeket és **Szalay Imre** köszöntőjét közöljük:

[Megnyitottuk a Programozott grafikák kiállítást | Neumann János Számítógéptudományi Társaság \(njszt.hu\)](#)

Múzeumi honlapunkon pedig **Vid Gábor** interjóját helyeztük el a Mesterrel, melyben elsősorban korai műveiről, az EMG-666 programozható számológéppel való alkotásról mesél. A neves magyar számítógép egy példányát ki is állítottuk a tárlaton!

[Csízzy László Programozott grafikák - beszélgetés a munka háttéréről | A jövő múltja \(ajovomultja.hu\)](#)

Boldog születnapot, Atomenergetikai Múzeum!

XI. születésnapját ünnepelte március 7-én az Atomenergetikai Múzeum. Az évforduló alkalmából számos program várta az érdeklődőket. Tudományos játéktéren kívül a látogatók filmvetítésen interaktív tárlatvezetésen is részt vehettek.

A programmal a Neumann Társaság is együttműködött: **Szalay Imre** igazgatónk részt vett a koszorúzáson Neumann János szobránál – **Dömölki Bálint** pedig Neumann János pályájáról, továbbá **Simonovits András** a játékelméletről tartott előadást az ünnepi eseményen.

A helyi média beszámolója:

<https://www.telepaks.net/2023/03/08/xi-szuletesnapjat-unnepelte-marcius-7-en-az-atomenergetikai-muzeum/>

További érdekes képek:

<https://www.youtube.com/watch?v=YLBFZGdp6IQ>

IT akták – SERCO-kerekasztal

Neumann János, vagy ahogy a világban ismerik, **John von Neumann** volt az, aki a ma is használt digitális számítógép alapelveit lefektette az 1940-es években. Életműve és személyisége hihetetlenül összetett és izgalmas, matematikusként olyan alkalmazott területeken is kiemelkedően teljesített, mint a közgazdaságtan, a kvantummechanika vagy a numerikus analízis. Még olyat is mondanak, hogy róla mintázták Dr. Strangelove-ot, **Stanley Kubrick** világhírű filmjének főszereplőjét – de Neumann egy ennél sokkal színesebb és emberibb figura volt. Erről szól a beszélgetés!

A résztvevők: **Szalay Imre**, ügyvezető igazgató, Neumann János Társaság, **Büchler András**, ügyvezető, Open Books Kiadó, **Odri Kornél**, szolgáltatási igazgató, SERCO Informatika Zrt. Műsorvezető: **Kánai András**, Meraki Marketing, B2B kreatív igazgató

[Neumann János 120 éves - YouTube](#)

Vid Gábor esszéje az Élet és Tudományban

Esszépályázatunk hatására újabb kiváló írás olvasható az Élet és Tudományban, jelesül a március 7-i számban, a Mikromat-replikákról is ismert mérnök, **Vid Gábor** tollából. Míg az előző esszé a történésez, a tanár szemszögéből, a történelmi események, a hidegháború oldaláról vizsgálta a neumann életművet, most a mérnöki gondolkodásmóddal közelítve érthetjük meg, hogy mit adott nekünk a gondolkodó: a fizikától a Neumann-elvekig.

[Élet és Tudomány - LXXVIII. évfolyam - 2023 10. szám \(eletestudomany.hu\)](#)

Az energiaválság hatásai az informatikára

Március 29-én!

Folytatódik a VISZ IT CAFÉ online sorozat!

A VISZ-tagvállalatok IT vezetői beszélgetnek az őket foglalkoztató aktuális szakmai problémákról.

Beszélgetőpartnerek: **Horváth Endre Géza**, CIO, BKM – Budapesti Közművek Nonprofit Zrt., **Mezőhegyi Ferenc**, CIO Magyar Közút Nonprofit Zrt. és egy harmadik beszélgetőpartner, aki még felkérés alatt van.

A beszélgetés moderátora: **Mester Sándor**, a VISZ alapítója, az ITBUSINESS ITEEXEC üzletág-igazgatója.

<https://mvisz.hu/rendezvenyek/visz-it-cafe-2023-marcius/>

A projektmenedzsment helyzete és tendenciái

- ahogyan a gyakorló projektmenedzserek látják 2023-ban

A **PROJEKTMENEDZSMENT A GAZDASÁGBAN** konferenciára **2023. április 13-án** kerül sor Budapesten a margitszigeti Ensana Thermal hotelben. Az idei Fórum központi témája a projektmenedzsment életút, a **KARRIER** lesz.

A jubileumi Fórum online regisztrációs felületén, az alábbi linkre kattintva tudtok regisztrálni:

<https://www.hte.hu/web/projekt2023/regisztracio>

A Fórum programja elérhető a <https://www.hte.hu/web/projekt2023/program> oldalon.

Az esemény a honlapunkon:

<https://njszt.hu/hu/event/2023-04-13/25-projektmenedzsment-forum-2023>

1%

Köszönetünket fejezzük ki minden korábbi támogatóknak, aki hozzájárult egyesületünk munkájához, vagy felajánlotta személyi jövedelemadója 1 %-át. Ezzel a legrégebb hazai informatikai szervezet fennmaradását és céljai megvalósítását támogatta.

Kérjük, ha lehetősége van rá, idén se feledkezzék meg rólunk!
Köszönjük!

Adószámunk: 19815888-2-41

Támogatóink

